

OBSAH

Úvod	11
------------	----

Hlava první

MARNÝ BOJ O ČESKÉ STÁTNÍ PRÁVO

I. Naděje a zklamání (1860–1865)	15
I/1 Čas přiměřených oprav	15
I/2 Zemský ráj to na pohled?	23
I/3 Rakousko Antona Schmerlinga a jeho oktrojovaná ústava	38
I/4 Sňatek z rozumu	42
I/5 Češi opouštějí „Schmerlingovo divadlo“	48
I/6 V české straně je trhlina patrna aneb Boucharoni a věhlašáci	60
I/7 Brixenský mučedník a dcera národa	79
I/8 Historické, nebo přirozené státní právo?	83
I/9 Konec konstitučního absolutismu aneb Pád rytíře Schmerlinga	90
I/10 Byli jsme před Rakouskem, budeme i po něm	96
I/11 Naděje jménem Richard Belcredi	103
II. Osudový rok 1866	115
II/1 Zahraniční politika habsburské monarchie v první polovině 60. let 19. století	115
II/2 „Krví a železem“	118
II/3 V očekávání konfliktu	121
II/4 Postup pruských armád do nitra Čech a bitva u Hradce Králové	126
II/5 Ústup rakouské armády, poslední válečné akce a uzavření mírových smluv	131
II/6 Pruská okupace českých zemí	136
II/7 Bezprostřední ohlas války v českých zemích	141
II/8 Revanš se nekoná	145

III.	Čeští politici v pasti pasivního odporu (1867–1879)	149
III/1	Hrabě Belcredi versus baron Beust	149
III/2	Dráha trpného odporu nastoupena	160
III/3	Rakousko-uherský dvojdomek...	163
III/4	... a prosincová ústava	171
III/5	Iluze jménem Rusko	176
III/6	Riegrovo memorandum	186
III/7	Státoprávní radikalismus vstupuje na scénu	189
III/8	Státoprávní boj ve stínu prusko-francouzského konfliktu	203
III/9	Pokus o česko-rakouské vyrovnání...	217
III/10	... a jeho krach	226
III/11	Chabrusové volby	231
III/12	Vznik Národní strany svobodomyslné	239
III/13	Patriarchové českých dělníků	249
III/14	Tajná schůze v hostinci U Kaštanu	258
III/15	Obsazení Bosny a Hercegoviny	262
III/16	Rieger versus Skrejšovský – boj o moc ve staročeské straně po Palackého smrti	273
III/17	Taaffeho „železný kruh pravice“ a konec pasivní opozice	279
IV.	Drobné zisky aktivní politiky (1880–1890)	290
IV/1	Mistr „vytloukání klínu klínem“	290
IV/2	Jazykové „vyrovnání“	294
IV/3	Národní divadlo v labyrintu politiky	308
IV/4	Vědecká válka roku 1886	313
IV/5	Naše dvě otázky aneb Filosofové samovraždy	320
IV/6	Tomáš Garrigue Masaryk a realisté	327
IV/7	Čeští poslanci a zahraniční politika Rakousko-Uherska	337
IV/8	Ofenziva Národní strany svobodomyslné	349
IV/9	Opravdu „drobečková“ politika?	354
IV/10	Český sněm prost německých falciosů!	371
IV/11	Pryč s vídeňskými puntacemi!	383

Hlava druhá

NOVODOBÁ OBČANSKÁ SPOLEČNOST

I.	Budování kapitalismu	394
I/1	Ekonomické postavení českých zemí v rámci habsburské monarchie	394
I/2	Obecné tendence „národohospodářského obrození“	399
I/3	Dovršení průmyslové revoluce a hospodářská krize 1873	404
I/4	Hospodářská politika státu a legislativní rámec podnikání	411
I/5	Zemědělství	414
I/6	Rozvoj průmyslu a obchodu	417
	<i>Technické a energetické předpoklady</i>	417
	<i>Hutnictví a strojírenství</i>	419

	<i>Lehký průmysl</i>	421
	<i>Obchod</i>	423
I/7	Doprava a komunikace	425
	<i>Dokončení železniční sítě</i>	425
	<i>Telegraf a počátky telefonizace</i>	428
II.	Proměny české společnosti	430
II/1	Demografický vývoj v českých zemích v letech 1860–1890	430
II/2	Čeští vystěhovalci v Evropě i v zámoří	437
II/3	Otázka sociální	446
II/4	České ženy na cestě k emancipaci	453
	<i>Výrobní spolky</i>	455
	<i>Americký klub dam</i>	457
	<i>Ženské listy</i>	460
	<i>Přístup ke studiu, „mužským“ povoláním a sportu</i>	462
II/5	Problémy česko-německého soužití	465
III.	Rozvoj české vědy, školství a náboženství	470
III/1	Věda a její nové instituce	470
III/2	Změna duchovního a náboženského klimatu v letech 1860–1890	475
	<i>Vztah římskokatolické církve a habsburské monarchie</i>	475
	<i>Vztah státu a ostatních církví</i>	478
	<i>Vnitřní život katolické církve a počátky křesťanského socialismu</i>	480
	<i>Církev, náboženství a otázka národnostní</i>	483
III/3	Budování českého školství	486
III/4	Čeští cestovatelé otvírají okno do světa	495
IV.	Občané a stát	505
IV/1	Konstituční monarchie a volební právo	505
IV/2	Spojenými silami aneb Spolky a organizace	510
IV/3	Světla a stíny české samosprávy	521
	<i>Instituce územní samosprávy</i>	523
	<i>Na cestě k samostatnosti</i>	530
V.	Životní styl a volný čas	534
V/1	Proměny města i venkova	534
V/2	Móda dámská i pánská	542
V/3	Dětská léta českého sportu	545
V/4	Chvilce volné i sváteční	546
VI.	Noviny, novináři a nakladatelé	550
VI/1	Charakteristické rysy českého tisku po obnovení ústavnosti	550
VI/2	Obnova českého politického tisku	551
VI/3	Národní listy	554
VI/4	Staročeský tisk	559
VI/5	Tisk realistů	563
VI/6	Žurnalistika na Moravě a ve Slezsku	564

VI/7	Kulturní, společenské a politické časopisy	565
VI/8	Německá žurnalistika	568
VI/9	Tiskové zákonodárství od 60. let do konce 19. století	569
VI/10	Nakladatelé a knihkupci	571

Hlava třetí

KULTURA MEZI NÁRODNÍM OBROZENÍM A NÁSTUPEM MODERNY

I. Výtvarné umění v českých zemích		
	druhé poloviny 19. století	575
I/1	Vyznění a plody romantismu	575
I/2	Nostalgie – nedostižný středověk	582
	<i>Triumfální cesta novogotiky</i>	582
	<i>Dostavba katedrály sv. Víta na Pražském hradě</i>	586
	<i>Purismus</i>	592
	<i>Novogotická architektura dobývá česká města a panská sídla</i>	596
I/3	Energie – s renesancí k novému sebevědomí	601
	<i>Novorenesanční proud</i>	601
	<i>Generace Národního divadla</i>	603
	<i>Hlavní střední proud novorenesanční architektury</i>	611
	<i>Česká moderní renesance (národní novorenesance)</i>	614
	<i>Historismus na Moravě a ve Slezsku</i>	620
	<i>Počátky pozdního historismu</i>	625
I/4	Konsolidace českého dějepisu umění a počátky památkové péče	627
I/5	Snahy o pozvednutí křesťanského umění	631
	<i>Křesťanská akademie a časopis Method</i>	631
	<i>Beuronská umělecká škola</i>	635
I/6	Malířství hledá nová témata	637
	<i>Volná, žánrová a historická malba</i>	637
	<i>Krajina a život velkoměsta jako zdroje nové inspirace</i>	642
I/7	Sochařství ve službách historické paměti	644
	<i>Ve službách architektury</i>	644
	<i>Pomníková tvorba</i>	647
I/8	Umělecké řemeslo a průmysl	651
	<i>Hledání životního stylu v kulisách minulosti</i>	651
	<i>Fenomén Thonet</i>	655
II. Spor o českou „národní“ hudbu		
II/1	Hudební život a spolková činnost	658
II/2	Bedřich Smetana	662
II/3	Smetanovi současníci	672
II/4	Dvořák – Fibich – Foerster	675
II/5	Hudební život na Moravě	681
II/6	Hudba „méně vážná“	684

III. Literatura a divadlo se vymaňují ze zajetí provincialismu		688
III/1	Založení Umělecké besedy	688
III/2	„Národ sobě“	690
III/3	Divadlo v osmdesátých letech 19. století	698
III/4	Poezie let sedmdesátých a osmdesátých	706
	<i>„Májovci“</i>	706
	<i>„Ruchovci“ a „lumírovci“</i>	713
III/5	Česká próza druhé poloviny 19. století	726
	Poznámky	731
	Jmenný rejstřík	787
	Poznámka k obrazovému doprovodu	802